

Digterliv fra samlingen *Krøniker*, 1890

Af HENRIK PONTOPPIDAN

Der stod en ung Digter i den store Forlæggers Venteværelse. Hans Haar var langt, hans Kind var bleg; i hans Øjne luede Flammer af Begejstringens hellige Ild.

Han holdt under Armen en Pakke sirligt beskrevne Blade.

Det var Digte, fødte af hans Længsel, hans Vemod, hans bange Haab - natteblege Drømmebørn, som han vilde sende ud i Verdens Lys og Tummel.

Han bankede frygtsomt paa Døren og traadte ind i den store Forlæggers Privatkontor, ind i Digtekunstens Allerhelligste, hvorigennem Vejen gik til Parnasset og Udødelighed. [61] I det høje, med Bøger og Digterbuster stilfuldt udstyrede Rum sad Forlæggeren ved et Skrivebord saa stort som et Kirkealter. Han var en lille Mand med langt, mørkt Skæg, Guldlorgnet og spejlblank Isse. Med en alvorsfuld Haandbevægelse hilste han paa den blege Yngling og bad ham tage Plads, hvorpaa han strax gav sig til at gennemblade hans Digte.

Imens sad den unge Mand med bankende Hjærte paa Kanten af en Stol. Og det var for hans Øjne, som om alle Digterbusterne rundt om begyndte at smile medlidende.

"De har Talent, min Herre!" udbrød endelig Forlæggeren. Sligt ser jeg straks mod et halvt Øje! . . . Men tillad mig, hvad er det dog for nogle underlig gammeldags Ting, De her har skrevet. Alene denne Titel, min Herre! "Alfeblomster". Hvad vil det sige? Og saadanne latterlige Emner! "Til Maanen", "Nattesuk", "Hendes Lokker". . . . Véd De hvad, saadan noget er dog altfor gammelt! Den Slags Drømmerier er Publikum sandelig bleven ked af for længe siden [62] - De er ikke fulgt med Tiden, min Herre!- De har ikke set, at Digtekunsten har brudt sig nye Baner, at den har taget de store Samfundsspørgsmaal op til Drøftelse, at den skaanelløst afdækker Tidens Brøst og uden Sky skildrer Mennekelivet med dets Kamp og Strid og Sorg og Savn i hele dets knugende Elendighed Har De ikke læst mit Forlags sidste fortræffelige Roman "Skarnkisten"? O, den burde De sandelig studere! Kan De skrive et saadant Værk, min Herre, skal det være mig en Fornøjelse at forlægge det; jeg tør da indestaa Dem for, at De skal blive berømt."

*

*

*

Den unge Digter gik hjem til sit Kvistkammer og kastede strax sine Vers paa Ilden. Den store Forlæggers Ord var faldne som Gløder i hans Sjæl. Hvor havde han dog haft sine Tanker henne? Hvorledes var det dog gaaet til, at han havde kunnet være saa døv for Tidens Røst?

Han satte sig strax til at arbejde. Nat og Dag blev han siddende ved sin Pult; og mens Hungeren [63] huserede i hans Tarme, og Kulden blaanede hans Fingre, skriftede han for Papiret al sin egen Kummer, skildrede sig eget Livs bitre Nød, dets Kamp, dets Savn og bristede Forhaabninger.

Og Aar gik efter Aar. Thi fuldbaaret skulde Værket udgaa fra hans Hænder: Hele sin Sjæl vilde han aande ind i disse Blade, der skulde give hans Navn Udødeligheden.

Da Værket endelig var færdigt, sendte han det til den store Forlægger, og Ugedagen efter stod han atter i det Allerhelligste.

Her var imidlertid foregaaet en Forandring. Rundt om stod dybe Lænestole og vellystig bløde Divaner, halvt tildækkede med brogede Panterskind. Paa Væggene hang Guitarer og Tamburiner, og paa Skrivebordet var der anbragt en stor Alabast-Gruppe, forestillende tre nøgne Bakkantinder med Dru eklaser i de opløftede Hænder.

Forlæggeren selv var bleven rund og fed. I Stedet for det alvorsfulde Profetskæg have han anlagt sig en fix Moustache, og paa Silkeopslaget [64] af hans Fløjelsjakke var der fæstet en duftende Rose.

"Ja, min Herre!" udbrød han strax. "Jeg har nu læst Deres Bog; jeg maa gentage, hvad jeg sagde Dem sidst, at De er et Talent, maaske et Geni. Men hvorfor følger De dog slet ikke med Tiden, kære? Hvad er det dog for nogle mørke og uhyggelige Skildringer, De her har givet mig? Med denne afskrækkende Titel! "I Armod's Arme". Det er dog virkeligt alt for gammelt! Saadan noget vil Folk slet ikke have mere. Herregud! Hvorfor skal ogsaa al Ting være saa trist og grumt? Se Dem dog om, Menneske! Saalænge Verden endnu har Sol og Druer og skønne Kvinder - hvorfor skal vi da gøre den til et eneste aadselsstinkende Hospital? . . . Det undrer mig virkeligt, min Herre, at De, der dog saa aabenbart sidder inde med et rigt og frodigt Talent . . . at De ikke har givet Agt paa Publikums tydeligt udtalte Trang til atter at høre Livets Lyst og Glæde besunget . . . Gaa hjem, kære Ven, og skriv et

rigtig sprudlende og /65/ farverigt Digt, og jeg tør love Dem, at De vil ikke komme til at fortryde det!" — —

Halvt i Blinde tumlede Digteren ned ad Trapperne og ud paa Gaden. Stormen jog om Hushjørnerne, og Regnen piskede ham i Ansigtet, idet han med lange Skridt sneg sig ind igennem Byen.

Da han naaede Kanalen, standsede han et Øjeblik betænksomt. Derpaa lod han sit tunge Manuskript glide ned i de mørke Vande.

Saa skyndte han sig bort og gik hjem til sit kolde og nøgne Tagkammer for at forkynde Livsglædens Evangelium.

* *
*

Og atter begyndte de lange Dages og Nætters Feber;. . . men mens han sad dér i sit fattige Lampeskjær, var det for hans funklende Øje, som om Kammerets nøgne Mure løftede sig paa Stensøjler, og over hans Hoved hvælvende sig Buer af Marmor og broget Mosaik. Gennem Vinduet skuede han ud over solbeskinnede Lande med Bjærg og blaa Søer, i hvis Vover himmelskønne Kvinder badede sig. Han mærkede Duften af Blomster, af Frugter og sine Olier, og Luften omkring ham genlød af underdejlign Musik.

Og Aarene gik; men han mærkede det ikke. Og hans Haar graanede; men han saa det ikke. Han havde næppe det skimlede Brød, og Klæderne hang i Pjalter om hans ynkelige Legeme, . . . men han følte sig som en Konge, der ejede den evige Ungdom og herskede over Alverdens Skatte.

. . . Saa stod han endelig atter hos den store Forlægger.

Ogsaa denne var i Mellemtiden bleven gammel, og i Kontoret var der faldet tommetykt Støv over Bøger og Buster. De bløde Divaner og de spraglede Panterskind var borte, og i Stedet for de tre Bakkantinder stod der paa det alterstore Skrivebord en Kristusfigur med udbredte Arme.

"Min Herre!", læspede Forlæggeren; han nærmede sig i lange sorte Klæder, med hvidt Slips, Hovedet paa Hæld og Hænder foldede foran /67/ Brystet. "De har behaget at tilsende mig et Værk, der ret ud har forfærdet mig. Jeg begriber ikke, hvorledes De for Alvor har kunnet tro, at jeg vilde kunne forlægge det. Alene denne Titel, min Herre!

"Elskovsfantasier". Sligt vil Publikum slet ikke længer have. Familjefædrene forbyder os paa det bestemteste at tilsende dem den Art Poesi. Jeg nægter stadig ikke, min kære Herre, at De har Talent, betydeligt Talent. Sligt ser jeg med et halvt Øje! Men De har - tillad mig - aldrig forstaaet at følge med Tiden. Det tilsendte Værk tør jeg altsaa desværre slet ikke befatte mig med . . . Skulde De derimod have nogle Salmer, en Prædikensamling, eller skulde jeg kunne formaa Dem til at skrive en liden Postille, skal det være mig kært at forhandle med Dem. Nu kan De jo tænke over mit Forslag. Jeg tør indestaa Dem for, at De ikke vil komme til at fortryde det, ifald De skulde gøre mig den Glæde at tage det i Betragtning. — Farvel i Jesu Navn! Vorherre være med Dem!" /68/

Den gamle Digter stod fortumlet. Han syntes igen at se alle de støvede Digterbuster smile medynksfuldt ned til ham.

Saa vandrede han hjem til sit tomme Tagkammer og hængte sig.

© **henrikpontoppidan.dk**. Kopiering af denne tekst til undervisningsbrug kan kun ske ved indgåelse af særskilt aftale med COPY -DAN, Undervisningskopier, og er således ikke omfattet af de generelle kopieringsaftaler.